

El llenguatge Una falta d'impremta

Ja se sap que quan se'ns ha esmunyit una errada ortogràfica en un text que ha accedit a la lletra impresa, podem justificar fàcilment el nostre error dient que es tracta d'una falta d'impremta. Ara: si en comptes de cometre una falta d'ortografia o de morfologia hem incorregut en un barbarisme lèxic o sintàctic, ja no és tan senzill de justificar la nostra errada per aquest procediment tan còmode.

Es Innegable, però, que existeixen les faltes d'impremta, fàcilment identificables quan no són faltes ortogràfiques lògiques: omissió de lletres que representen sons ben clars i inconfusibles, addició de lletres insòlites, canvis de lletres amb valors diferents, etc. Però si en un text imprès apareix una falta d'ortografia lògica o habitual, no és possible atribuir l'errada ni a l'original ni a la impremta. Un exemple d'això, entre molts més, podria ésser la paraula impremta que sovint apareix escrita amb una p de més: «impremta». Al costat dels qui castellanitzen aquest mot i el redueixen a «imprenta», hi ha els qui el catalanitzen a ultrança amb el grup mpt. I és que, efectivament, a diversos mots del castellà amb nt (o nc corresponen mots catalans amb els grup mpt (o mpc). Són mots d'origen cult com assumpte, (assumpció), exempt, (exempció), redemptor (redempció), compte, prompte, símptoma, temptar, tempteig, etc. No és gens estrany, per tant, que seguint l'analogia que ofereixen aquets mots, impremta sigui també escrit, contràriament a les normes, amb el grup mpt: de fet, fins a la moderna ordenació ortogràfica de la nostra llengua, l'ús vacil·lava entre les dues grafies.

Un cas anàleg a impremta és empremta mot de formació semblant (a partir de formes d'antics verbs llatins) i, en realitat, pertanyent al mateix camp de significació; bé que sense especialitzar. Impremta i empremta han originat alguns derivats que mantenen, és clar, la mateixa ortografia: Impremtar, Impremter, empremtar. Completen la llista dels mots catalans amb mt —si més no, dels que tenim anotats—, el verb domtar —variant de domar — i els seus derivats domtable, indomtable, etc., femta i comte amb els seus derivats i composts comtal, comtat, vescomte, etc.

Albert Jané